رسالهٔ نور كلياتندن

# يكرمی اوچنجی سوز

مؤلفی

بديع الزمان

سعيد نورسی

استانبول - نجم استقبال مطبعه سی

١٣٤١

شو سوزك ايكى مبحثى واردر.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

لَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ فِى اَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ۝ ثُمَّ رَدَدْنَاهُ اَسْفَلَ سَافِلِينَ ۝ اِلَّا الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ

## ( برنجى مبحث )

ايمانك بيكلر محاسنندن يالكز بشنى ( بش نقطه ) ايچنده بيان ايدرز.

( برنجى نقطه ) انسان نور ايمان ايله اعلاى عليينه چيقار جنته لايق بر قيمت آلير و ظلمت كفر ايله اسفل سافلينه دوشر. جهنمه اهل اولاجق بر وضعيته گيرر. چونكه ايمان انسانى صانع ذو الجلالنه نسبت ايديور. ايمان بر انتسابدر. اويله ايسه انسان، ايمان ايله انسانده تظاهر ايدن صنعت الهيه و نقوش اسماء ربانيه اعتباريله بر قيمت آلير. كفر او نسبتى قطع ايدر. او قطعدن صنعت ربانيه گيزلنير. قيمتى دخى يالكز ماده اعتباريله اولور. ماده ايسه هم فانيه هم زائل هم موقت بر حيات حيوانى اولديغندن قيمتى هيچ حكمنده در. بو سرّى بر تمثيل ايله بيان ايده جكز. مثلا: انسانلرك صنعتلرى ايچنده ناصلكه ماده نك قيمتى ايله صنعتك قيمتى آيرى آيريدر. بعضاً مساوى بعضاً ماده دها قيمتدار بعضاً اولويوركه

بش غروشلق دمیر کبی بر ماده ده بش لیرا لق بر صنعت بولونیور . بلکه
بعضًا آنتیقه اولان بر صنعت بر ملیون قیمتی آلدیغی حالده ماده سی بش غروشه
ده دکمیور .. ایشته اویله آنتیقه بر صنعت آنتیقه جیلرك چارشوسنه کیدیلسه
خارقه بر صورتده و اسکی هنرور صنعتکارینه نسبت ایدیله رك ، او صنعتکاری
یاد ایتمکله و او صنعتله تشهیر ایدیلسه بر ملیون فیئاته صاتیلیر . اکر قبا دمیرجیلر
چارشوسنه کیدیلسه بش غروشلق بر دمیر بهاسنه آلنه بیلیر .. ایشته انسان جناب
حقك بویله آنتیقه بر صنعتیدر . و اك نازك و نازنین بر معجزهٔ قدرتیدر که :
انسانی بتون اسماسنك جلوه سنه مظهر و نقشلرینه مدار و کائناتك بر مثال مصغّر
صورتنده یاراتمشدر . اکر نور ایمان ایچینه کیرسه ، او اوستنده کی بتون معنیدار
نقشلر او ایشقله اوقونور . او مؤمن شعور ایله اوقور . و او انتسابیله اوقو
دور . یعنی صانع ذو الجلالك مصنوعی یم ، مخلوقی یم . او نك رحمت و کرمنه مظهرم
کبی معنالرله انسانده کی صنعت ربانیه تظاهر ایدر . دیمك صانعنه
انتسابدن عبارت اولان ایمان . انسانده کی بتون آثار صنعتی اظهار ایدر .
انسانك قیمتی او صنعت ربانیه یه کوره اولور . و آیینهٔ صمدانیه اعتباریله در .
او حالده ، شو اهمیتسز اولان انسان . شو اعتبار ایله بتون مخلوقاتك
اوستنده بر مخاطب الهی و جنته لایق بر مسافر ربانی اولور . اکر قطع انتسا
بدن عبارت اولان کفر . انسانك ایچینه کیرسه ، او وقت بتون او معنیدار
نقوش اسماء الهیه . قرانلغه دوشر اوقونماز . زیرا صانع اونوتولسه . صانعه
متوجه معنوی جهتلر ده اکلاشیلماز . عادتا باش آشاغی یه دوشر . او

معنیدار عالی صنعتلرك و معنوی عالی نقشلرك چوغنی كیزلر . باقی قالانی
ده كوزه كورولن بر قسمی ایسه . سفلی اسبابه و طبیعته و تصادفه ویریلوب
نهایت سقوط ایدر . هر بری برر پارلاق الماس ایكن برر سونوك شیشه
اولورلر . اهمیتی یالكز مادۀ حیوانیه‌یه باقار . ماده‌نك غایه‌سی و عمرده
ایسه دیدیكمز كبی قیصه جق بر عمرده حیواناتك اك عاجزی و اك محتاجی
و اك كدرلیسی اولدیغی حالده یالكز جزئی بر حیات كچیرملكدر . صوكره تفسخ
ایدر كیدر . ایشته كفر بویله ماهیت انسانیه‌یی بیقار . الماسدن كموره قلب
ایدر .

( ایكنجی نقطه ) ایمان نصلكه بر نوردر . انسانی ایشیقلاندیریور .
اوستنده یازیلان بتون مكتوبات صمدانیه‌یی اوقوتدیریور . اویله ده كائناتی
دخی ایشیقلاندیریور . زمان ماضی و مستقبلی ظلماتدن قورتاریور . شو
سری بر واقعه‌ده ( اَللّٰهُ وَلِىُّ الَّذِينَ اٰمَنُوا يُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ
اِلَى النُّورِ ) آیت كریمه‌سنك بر سرینه دائر كوردیكم بر تمثیل ایله بیان ایدرز .
شویله كه ؛ بر واقعۀ خیالیه‌ده كوردمكه . ایكی یوكسك طاغ وار . بربرینه مقابل
اوستنده دهشتلی بر كوپری قورلمش . كوپرینك آلتنده پك درین بر دره .
بن او كوپرینك اوستنده بولونیورم . دنیایی ده هر طرفی قرانلق كثیف
بر ظلمات استیلا ایتمشدی . بن صاغ طرفمه باقدم . نهایتسز بر ظلمات
ایچنده بر مزار اكبر كوردم . یعنی تخیل ایتدم . صول طرفمه باقدم . مدهش
ظلمات طالغه‌لری ایچنده عظیم فورطنه‌لر و دغدغه‌لر . داهیه‌لر حاضرلندیغنی

کوزسز کبی اولدم . کوزیمک آلتنه باقدم . غایت درین بر اوچوروم کوردم کوریبورم
ظن ایتدم . بو مدهشه ظلماته قارشو سونوک بر عجیب فنارم واردی .
اونی استعمال ایتدم . یارم یامالاقه ایشیغیله باقدم ، پک مدهشه بر
وضعیت بکا کورندی . حتی او کومده کی کوپرینک باشنده و اطرافنده اویله
مدهشه اژدرهالر ، آرسلانلر . جناوارلر کورندیکه . کاشکی بو عجیب
فنارم اولماسه ایدی ، بو دهشتلری کورمسه ایدم . دیدم . او فناری
هانکی طرفه چویردم ایسه اویله دهشتلر آلدم . ایواه شو فنار باشمه بلادر ،
دیدم . اوندن قیزدم . او عجیب فناریمی یره چارپدم قیردم . کویا اونک
قیرلماسی دنیایی ایشیقلاندیران بیوک الکتریق لامباسنک دوکمه سنه
طوقوندم کبی ، بردن او ظلمات بوشالندی . هر طرف او لامبانک نوریله
ایله طولدی . هر شیئک حقیقتی کوستردی . باقدمکه او کوردیکم کوپری غایت
منتظم بر یره اووا ایچنده بر جاده در . و صاغ طرفمده کوردیکم مزار اکبر باشدن
باشه کوزل یشیل باغچه لر نورانی انسانلرک تحت ریاستنده عبادت و
خدمت و صحبت و ذکر مجلسلری اولدیغنی فرق ایتدم . و صول طرفمده فیرطنه لی
دغدغه لی ظن ایتدیکم اوچورومملر ، شاهقه لر ایسه ، سوسلی ، سویملی ،
جاذبه دار اولان طاغلرک ارقه لرنده عظیم بر ضیافتگاه کوزل بر سیرانگاه
یوکسک بر نزهتگاه بولندیغنی خیال میال کوردم . و او مدهشه جناوارلر
اژدرهالر ظن ایتدیکم مخلوقلر ایسه ، مونس دوه . اوکوز . قویون .
کیچی کبی حیوانات اهلیه اولدیغنی کوردم . (اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلٰى نُورِ الْاِيمَانِ)

دییورکه ( اللّهُ وَلِیُّ الَّذِینَ آمَنُوا یُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ اِلَی النُّورِ )
آیت کریمه‌سنی اوقودم. او واقعه‌دن آیلدم. ایشته او ایکی طاغ مبدأ حیات
آخر حیات. یعنی عالم ارضه و عالم برزخده. او کوپری‌یه حیات یولیدر. او
صاغ طرفیه بیچه زماندر. صول طرفیه استقبالدر. او جیب فناری ایسه
غرور بین و بیلدیگنه اعتماد ایدن وحی سماوی‌یی دیکله‌مین انانیت انسانیه‌در.
او جنادار ارضها اولونان شیلر ایسه. عالمک حادثاتی و عجیب مخلوقاتیدر.
ایشته انانیتنه اعتماد ایدن ظلمت غفلته دوشر. ضلالت قرانلغنه صاپلانور.
آرام او واقعه‌ده اولکی حالمه بکزه‌رکه. او جیب فناری حکمنده ناقص و
ضلالت آلود. معلومات ایله زمان ماضی‌یی بر مزار اکبر صورتنده و عدم
آلود بر ظلمات ایچنده کوریور. استقبالی غایت قیرطه‌لی و تصادفه باغلی
بر وحشتکاه کوسترر. هم هر بریسی بر حکیم رحیمک بر مأمور مسخری اولان حادثات
و موجوداتی مضر بر جنادار حکمنده بیلدیرر. ( وَالَّذِینَ کَفَرُوا اَوْلِیَاؤُهُمُ الطَّاغُوتُ یُخْرِجُونَهُمْ مِنَ النُّورِ اِلَی الظُّلُمَاتِ ) حکمنه مظهر ایدر.
اگر هدایت الهیه یتیشسه، ایمان قلبنه گیرسه. نفسک فرعونیتی قیریلسه. کتاب
اللّهی دیکلرسه، او واقعه‌ده ایکنجی حالمه بکزه‌یه‌جک. او وقت بردن کائنات
بر کوندوز رنگنی آلیر. نور الهی ایله طولار. عالم ( اللّهُ نُورُ السَّمٰوَاتِ
وَالْاَرْضِ ) آیتنی اوقور. او وقت زمان ماضی بر مزار اکبر دکل بلکه
هر بر عصری، بر نبینک ویا اولیانک تحت ریاستنده وظیفهٔ عبودیتی ایفا
ایدن ارواح صافیه جماعتلرینک وظیفهٔ حیاتیه‌لرینی بتیرمکله اللّه اکبر دییه‌رک

مقامات عاليه يه اوچمالريني و مستقبل طرفه كيتمه‌لريني قلب كوزى ايله كورور .

صول طرفه باقاركه : طاغلر مثال بعضا انقلابات برزخيه و اخرويه آرقه‌لرنده جنتك باغلرنده‌كى سعادت سرايلرنده قورلمش بر ضيافت رحمانيه‌يى او نور ايمان ايله اوزاقدن اوزاغه فرق ايدر . و فرطنه و زلزله و طاعون كبى حادثه‌لرى برر مسخر مأمور بيلير . بهار فرطنه‌سى و ياغمور كبى حادثاتى صورةً خشين معناً جميله لطيف حكمتلره مدار كوريور . حتى موتى حيات أبديه‌نك مقدمه‌سى و قبرى سعادت أبديه‌نك قاپوسى كوريور . داها سائر جهتلرى سن قياس ايله . حقيقتى تمثيله تطبيق ايت .

( آلتنجى نقطه ) ايمان هم نوردر . هم قوتدر . اوت حقيقى ايمانى الده ايدن آدم . كائناته ميدان اوقويا بيلير . و ايمانك قوتنه كوره . حادثاتك تضييقاتندن قورتولا بيلير . ( تَوَكَّلْتُ عَلَى اللّٰه ) دير . سفينهٔ حياتده كمال امنيتله حادثاتك طاغلر وارى طالغه‌لرى ايچنده سيران ايدر . بتون آغيرلقلريني قدير مطلقك يد قدرتنه امانت ايدر . راحتله دنيادن كچر . برزخده استراحت ايدر . صوكره سعادت ابديه‌يه كيرمك ايچون جنته اوچابيلير . يوقسه توكل ايتمزسه . دنيانك آغيرلقلرى اوچماسنه دكل ، بلكه اسفل سافلينه چكر . ديمك ايمان توحيدى ، توحيد تسليمى ، تسليم توكلى ، توكل سعادت دارينى اقتضا ايدر . فقط ياكليسه آكلاما توكل اسبابى بتون بتون رد ايتمك دكلدر . بلكه اسبابى دست قدرتك پرده‌سى بيلوب رعايت ايدرك ، اسبابه تشبث ايسه بر نوع دعاى فعلى تلقى ايدرك ، مسبباتى يالكز جناب حقدن ايستمك

ونتیجه‌لری اوندن بیلمك و اوکا مستنداً ولمقدن عبارتدر. توکل ایدن وایتمه‌ینك مثاللری شو حکایه‌یه بکزه‌ر.

وقتیله ایکی آدم، هم بللرینه هم باشلرینه آغیر یوکلر یوکله‌نوب بیوك بر سفینه‌یه بربیلت آلوب کیردیلر. بریسی کیرر کیرمز، یوکینی کمی‌یه براقوب اوستنده اوطوروب نظارت ایدر. دیکری هم احمق هم مغرور اولدیغندن یوکینی یره براقمایور. اوکا دینیلدی: آغیر یوکلکی کمی‌یه براقوب راحت ایت. او دیدی: یوق، بن براقمایه‌جغم. بلکه ضایع اولور، بن قوتلی‌یم، مالمی بلمده و باشمده محافظه ایده‌جکم. ینه اوکا دینیلدی: بزی و سزی قالدیران شو امنیتلی سفینهٔ سلطانیه داها قوتلیدر. داها زیاده ایی محافظه ایدر. بلکه باشك دونر، یوکك ایله برابر دکزه دوشرسك. هم کیتدکجه قوتدن دوشرسك. شو بوکولمش بلك، شو عقلسز باشك، کیتدکجه آغیرلاشان شو یوکلره طاقت کتیره‌میه‌جك. قپودان دخی اگر سنی بو حالده کورسه، یا دیوانه‌در دیه سنی طرد ایده‌جك. یا خائندر، کمیمزی اتهام ایدیور، بزله استهزا ایدیور، حبس ایدیلسین دیه امر ایده‌جکدر. هم هرکسه مسخره اولورسك. چونکه اهل دقت نظرنده ضعفی کوسترن تکبرك ایله عجزی کوسترن غرورك ایله، ریایی و ذلتی کوسترن تصنعك ایله کندیکی خلقه مضحکه یاپدك. هرکس سکا کولویور، دینیلدکدن صوکره او بیچاره‌نك عقلی باشنه کلدی، یوکنی یره قویدی اوستنده اوطوردی، اوخ الله سندن راضی اولسون، زحمتدن، حبسدن مسخره‌لقدن قورتولدم دیدی. ایشته‌ ای توکلسز انسان، سن ده بو آدم کبی

عقللکی باشکه آل . توکل ایت . تا بوتون کائناتک دلنجیللکندن وهرحادثه‌نک قارشوسنده تیتره‌مکدن وخوفدن وشلقدن ومسخره‌لقدن وشقاوت آخرویه‌دن وتضییقات دنیویه حبسندن قورتولاسك ...

(دردنجی نقطه) ایمان انسانی انسان ایدر . بلکه انسانی سلطان ایدر . اویله ایسه انسانک وظیفهٔ اصلیه‌سی ایمان ودعادر . کفر انسانی غایت عاجز برجناوار حیوان ایدر . شو مسئله‌نک بیکلرجه دلیللرندن یالکز حیوان وانسانک دنیایه کلملرنده‌کی فرقلری او مسئله‌یه واضح بر دلیلدر . وبر برهان قاطعدر . اوت انسانیت ایمان ایله انسانیت اولدیغنی انسان ایله حیوانک دنیایه کلیشنده‌کی فرقلری کوسترر . چونکه حیوان دنیایه کلدیکی وقت عادتا باشقه برعالمده تکمل ایتمش کبی استعدادینه کوره مکمل اولارق کلیر ، یعنی کوندریلیر . یا ایکی ساعتده یا ایکی کونده ویا ایکی آیده بوتون شرائط حیاتیه‌سنی وکائناتله اولان مناسبتنی وقوانین حیاتنی اوکره‌نیر . ملکهٔ صاحبی اولور . انسانک یکرمی سنه‌ده قزاندیغی اقتدار حیاتیه‌یی وملکهٔ عملیه‌یی یکرمی کونده سرچه وآری کبی برحیوان تحصیل ایدر . یعنی اوکا الهام اولونور . دیمک حیوانک وظیفهٔ اصلیه‌سی تعلمله تکمل ایتمک دکلدر . ومعرفت کسب ایتمکله ترقی ایتمک دکلدر . وعجزینی کوسترمکله مدد ایسته‌مك دعا ایتمك دکلدر . بلکه وظیفه‌سی استعدادینه کوره تعملدر . عمل ایتمکدر ، عبودیت فعلیه‌در . انسان ایسه دنیایه کلیشنده هرشیئی اوکرنمکه محتاج وحیات قانونلرینه جاهل . حتی یکرمی سنه‌ده تماماً شرائط حیاتی اوکره‌نه‌میور . بلکه آخر عمرینه قدر اوکرنمکه محتاج هم غایت عاجز وضعیف برصورتده دنیایه

کوندریلوب . بر ایکی سنه ده آنجق آیاغه قالقابیلیور . اون بش سنه ده آنجق ضرر ومنفعتنی فرق ایدر . حیات بشریه نک معاونتیله آنجق منفعتلرینی جلب وضررلردن صاقینه بیلیر . دیمک که . انسانک وظیفۀ فطریه سی تعلمله تکملدر ، دعا ایله عبودیتدر . یعنی کیمک مرحمتیله بویله حکیمانه اداره اولونیورم ، کیمک کرمیله بویله مشفقانه تربیه اولونیورم . ناصل بر لطفله بویله نازنینانه بسله نیورم و اداره ایدیلیورم بیلمکدر و بیلمکله آنجق بیڭده برینه الی یتیشه مدیکی حاجاتنه قاضی الحاجاته لسان عجز وفقر ایله یالوارمقدر . وایسته مک ودعا ایتمکدر . یعنی عجزک وفقرک جناحلریله مقام اعلای عبودیته اوچمقدر . دیمک انسان بو عالمه علم ودعا واسطه سیله تکمل ایتمک ایچون کلمشدر . ماهیت واستعداد اعتباریله هرشی علمه باغلیدر . و بتون علوم حقیقیه نک اساسی ومعدنی ونوری وروحی معرفت اللّٰهدر . و اونک اس الاساسی ده ایمان باللّٰهدر . هم انسان نهایتسز عجزیله نهایتسز بلیاته معروض وحدسز اعدانک هجومنه مبتلا ونهایتسز فقریله برابر نهایتسز حاجاته کرفتار ونهایتسز مطالبه محتاج اولدیغندن وظیفۀ اصلیۀ فطریه سی ایماندن صوکره دعادر . دعا ایسه اساس عبودیتدر . ناصل بر چوجوق الی یتیشمدیکی بر مرامنی بر آرزوسنی الده ایتمک ایچون یا آغلار ، یا ایستر . یعنی یا فعلی یا قولی لسان عجزیله بر دعا ایدر . مقصودینه موفق اولور . اویله ده ، انسان ، بتون ذی حیات عالمی ایچنده نازک نازنین نازدار بر چوجوق حکمنده در .
رحمن الرحیمک درگاهنده یا ضعف وعجزیله آغلامق ویا فقر واحتیاجیله

دعا ایتمك كركدر . تاكه مقاصدی اوكا سخر اولسون ویا تسخیرك شكرینی اداایتسین . یوقسه بر سینكدن واویلا ایدن آچمق وحایلانز بر چوجق كبی ، بن قوتمله بو قابل تسخیر اولمایان وبیك درجه اوندن قوتلی اولان عجیب شیلری تسخیر ایدیورم . وفكر وتدبیرمله كندیمه اطاعت ایتدیریورم دیوب . كفران نعمته صاپمق ، انسانیتك فطرت اصلیه سنه ضد اولدیغی كبی . شدتلی بر عذابه كندینی مستحق ایدر .

( بشنجی نقطه ) ایمان . دعایی بر وسیلهٔ قطعیه اولارق اقتضا ایتدیكی وفطرت انسانیه اونی . شدتله ایسته دیكی كبی . جناب حق دخی دعاكزاولماسه نه اهمیتكز وار مآلنده ( قُلْ مَا يَعْبَؤُ بِكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ ) فرمان ایدیور . هم ( اُدْعُونِي اَسْتَجِبْ لَكُمْ ) امر ایدیور .

اگر دیرسه‌ك برچوق دفعه دعا ایدیورز قبول اولمیور ؟ حالبوكه آیت عمومیه‌ده هر دعایه جواب وار ، افاده ایدیور . ؟ ( الجواب ) جواب ویرمك آیریدر . قبول ایتمك آیریدر . هر دعا ایچون جواب ویرمك وار . فقط قبول ایتمك هم عین مطلوب ویرمك جناب حقك حكمتنه تابعدر . مثلا خسته بر چوجق چاغیرر . یا حكیم بكا باقه .. حكیم لبیك دیر . نه ایسترسك جواب ویر . چوجق شو علاجی ویر بكا دیر . حكیم ایسه . یا عیناً ایستدیكنی ویرر . یاخود اونك مصلحتنه بناءً اوندن داها ایینی ویرر . یاخود خسته‌لغنه ضرر اولدیغنی بیلیر . هیچ ویرمز . ایشته جناب حق حكیم مطلق حاضر ناظر اولدیغی ایچون عبدك دعاسنه جواب ویرر . وحشت وكیمسه سزلك دهشتنی حضوریله وجوابیله انسیته چویرر .

فقط انسانك هوا پرستانه . وهودفروشانه تحكمى ايله دگل . بلكه حكمت ربانيه نك
اقتضاسيله يا مطلوبنى ويا داها اولاسنى ويرر . ويا هيچ ويرمز . هم دعا برعبو
ديتدر . عبوديت ايسه . ثمراتى اخرويه در . دنيوى مقصدلر ايسه او نوع دعا
وعبادتك وقتلريدر . او مقصدلر غايه لرى دگل . مثلا ياغمور نمازى ودعاسى
برعبادتدر . ياغمورسزلق او عبادتك وقتيدر . يوقسه او عبادت واو دعا
ياغمورى گتيرمك ايچون دگلدر . اگر صرف او نيت ايله اولسه ، او دعا ، او
عبادت خالص اولمديغندن قبوله لايق اولماز . ناصلكه گونشك غروبى ،
آقشام نمازينك وقتيدر . هم گونشك وآيك طوتولملرى كسوف وخسوف
نمازلرى دينيلن ايكى عبادت مخصوصه نك وقتلريدر . يعنى گيجه و گوندوزك
نورانى آيتلرينك نقابلانماسيله برعظمت الهيه يى اعلانه مدار اولديغندن
جناب حق عبادينى او وقتده برنوع عبادته دعوت ايدر . يوقسه او نماز ( آيله گونشك
ونه قدر دوام ايتمسى منجم حسابيله معين اولان ) آى وگونشك خسوف و
كسوفلرينك انكشافلرى ايچون دگلدر . عينى اونك گبى . ياغمورسزلق دخى
ياغمور نمازينك وقتيدر . وبليه لرك استيلاسى ومضر شيلرك تسلطى بعضى
دعالرك اوقات مخصوصه لريدر كه ، انسان او وقتلرده عجزينى آكلار . دعا
ايله نياز ايله قدير مطلقك درگاهنه التجا ايدر . اگر دعا چوق ايديلديگى
حالده بليه لر دفع اولنمازسه دينلميه جك كه ، دعا قبول اولمدى . بلكه
دينيله جك كه : دعانك وقتى قضا اولمدى . اگر جناب حق فضل وكرميله
بلايى رفع ايتسه نور على نور او وقت دعا وقتى بيتر ، قضا اولور . ديمك

دعا بر سرّ عبودیتدر .

عبودیت ایسه ، خالصاً لوجه الله اولمالی ؛ یالکز عجزینی اظهار ایدوب دعا ایله اوڭا التجا ایتملی ، ربوبیتنه قاریشمامالی .. تدبیری اوڭا براقمالی . حکمتنه اعتماد ایتملی رحمتنی اتهام ایتمه ملی .. اوت حقیقت حالده ، آیات بیناتڭ بیانیله ثابت اولان بتون موجوداتڭ هر بریسی ، بر مخصوص تسبیح ، و بر خصوصی عبادت ، بر خاص سجده ایتدکلری کبی ، بتون کائناتدن درگاه الهیه یه کیدن بر دعادر . یا استعداد لسانیله در . ( بتون نباتات وحیواناتڭ دعالری کبی که ؛ هر بری لسان استعدادیله فیاض مطلقدن بر صورت طلب ایدیورلر . و اسماسنه بر مظهریت انکشافی ایستیورلر ) ویا احتیاج فطری لسانیله در . بتون ذی حیاتڭ اقتدارلری داخلنده اولمایان حاجات ضروریه لری ایچون دعالریدر که : هر بریسی احتیاج فطری لسانیله جوّاد مطلقدن ادامهٔ حیاتلری ایچون بر نوع رزق حکمنده بعض مطالبی ایسته یورلر ؛ ) ویا لسان اضطراری ایله بر دعادر که . ( مضطر قالان هر بر ذی روح قطعی بر التجا ایله دعا ایدر . بر حامیٔ مجهوله التجا ایدر . بلکه رب رحیمنه توجّه ایدر . ) بو اوچ نوع دعا بر مانع اولمازسه دائما مقبولدر . دردنجی نوع که . الأشهر دیدر . بزم دعامزدر . بوده ایکی قسمدر : بری فعلی و حالی . دیگری قلبی و قالیدر . مثلا اسبابه تشبث بر دعای فعلیدر . اسبابڭ اجتماعی مسببی ایجاد ایتمك ایچون دکل . بلکه لسان حال ایله مسببی جناب حقدن ایسته مك ایچون بر وضعیت مرضیه آلمقدر . حتی چفت سورمك خزینهٔ رحمت قاپوسنی چالمقدر . بو نوع دعای فعلی جوّاد مطلقڭ اسم و عنوانه متوجه اولدیغندن قبول مظهریتی

اكثریت مطلقه‌در . ایكنجی قسم لسان ایله قلب ایله دعا ایتمكدر . الی یتیشمدیكی
بر قسم مطالبی ایسته‌مكدر . بونك اڭ مهم جهتینك اڭ كوزل غایه‌سی اڭ طاتلی
میوه‌سی شودر كه : دعا ایدن آدم آكلار كه ، بریسی وار اونك خاطراتنی ایشیدیر .
هر شیئه الی یتیشیر ، هر بر آرزوسنی یرینه كتیره‌بیلیر ، عجزینه مرحمت ایدر ، فقرینه
مدد ایدر ... ایشته ای عاجز انسان ، وای فقیر بشر .. دعا كبی خزینهٔ رحمتك
آناختاری و توكنمز بر قوتك مداری اولان بر وسیله‌یی الدن براقمه ، اوكا یاپیش .
اعلای علیینه انسانیتك چیق . بر سلطان كبی ، بتون كائناتك دعالرینی كندی
دعاڭه الحاق ایت . بر عبد كلی و بر وكیل عمومی كبی ( إِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ) دی ..
كائناتك كوزل بر تقویمی اول ...

## ( ایكنجی مبحث )

انسانك سعادت و شقاوتنه مدار ( بش نكته ) دن عبارتدر . انسان ؛
احسن تقویمده یارادیلدیغی و اوكا غایت جامع بر استعداد ویریلدیكی ایچون ،
اسفل سافلیندن تا اعلای علیینه ، فرشدن تا عرشه ، ذره‌دن تا شمسه
قدر دیزیلمش اولان مقاماته ، مراتبه ، درجاته ، دركاته كیره‌بیلیر .. و دوشه
بیلیر بر میدان امتحانه آتیلمش نهایتسز سقوط و صعوده كیدن ایكی یول اونك
اوكنده آچیلمش بر معجزهٔ قدرت و نتیجهٔ خلقت و اعجوبهٔ صنعت اولارق شو
دنیایه كوندریلمشدر . ایشته انسانك ، شو دهشتلی ترقی و تدنیسینك سرینی
( بش نكته ) ده بیان ایده‌جكز ...

( برنجی نکته ) انسان ، کائناتك اکثر انواعنه محتاج و علاقه داردر . احتیا
جاتی عالمك هر طرفنه طاغیلمش ، آرزولری ابده قدر اوزانمش .. بر چیچکی ایسته دیگی
کبی قوجه بر بهاری ده ایستر . بر باغچه‌یی آرزو ایتدیگی کبی ابدی جنتی ده آرزو
ایدر . بر دوستنی کورمگه مشتاق اولدیغی کبی ، جمیل ذو الجلالی ده کورمگه مشتاقدر .
باشقه بر منزلده طوران بر سودیکنی زیارت ایتمك ایچون او منزلك قاپوسنی
آچماغه محتاج اولدیغی کبی برزخه کوچمش یوزده طوقسان طوقوز احبابنی زیارت
ایتمك و فراق ابدیدن قورتولمق ایچون ، قوجه دنیانك قاپوسنی قپایاجق و بر
محشر عجائب اولان آخرت قاپوسنی آچاجق ، دنیایی قالدیروب آخرتی یرینه قوراجق
و قویاجق بر قدیر مطلقك درکاهنه التجایه محتاجدر .

ایشته شو وضعیتده بر انسانه حقیقی معبود اولاجق یالکز هر شیئك دیزکینی
النده هر شیئك خزینه‌سی یاننده هر شیئك یاننده ناظر ؛ هر مکانده حاضر ،
مکاندن منزه . عجزدن مبرا ، قصوردن مقدس ؛ نقصاندن معلی بر قدیر
ذو الجلال ، بر رحیم ذو الجمال ، بر حکیم ذو الکمال اولابیلیر . چونکه نهایتسز
حاجات انسانیه‌یی ایفا ایده‌جك آنجق نهایتسز بر قدرت و محیط بر علم صاحبی
اولابیلیر . اویله ایسه معبودیته لایق یالکز اودر ..

ایشته ای انسان ، اگر یالکز اوکا عبد اولسه‌ك ، بتون مخلوقات اوستنده بر
موقع قازانیرسك . اگر عبودیتدن استنکاف ایتسه‌ك ، عاجز مخلوقاته ذلیل
بر عبد اولورسك . اگر انانیتکه و اقتدارکه کوونوب توکل و دعایی
بیراقوب تکبر و دعوایه صاپسه‌ك .. او وقت ایلیك و ایجاد جهتنده آری و

قارینجه‌دن داها آشاغی، ئوروەجك و سینكدن داها ضعیف دوشرسك. شر و تخریب جهتنده داغدن داها آغیر، طاغوندن داها مضر اولورسك.

اوت ای انسان: سنده ایكی جهت وار، بریسی ایجاد و وجود و خیر و مثبت و فعل جهتیدر. دیكری، تخریب، عدم، شر، نفی، انفعال، جهتیدر. برنجی جهت اعتباریله آریدن، سرچه‌دن آشاغی؛ سینكدن، ئوروەجكدن داها ضعیفسك. ایكنجی جهت اعتباریله داغ، یر، گوكلردن گیچرسك اونلرك چكیندیكی و اظهار عجز ایتدكلری بر یوكی قالدیرسك اونلردن داها گنیش داها بیوك بر دائره آلیرسك. چونكه سن ایلك و ایجاد ایتدیگك وقت یالكز وسعتك نسبتنده الك اولاشابلیر درجه‌ده، قوتك یتیشه‌جك مرتبه‌ده ایلك و ایجاد ایده بیلیرسك. اگر فنالق و تخریب ایتسه‌ك: او وقت فنالغك تجاوز و تخریبك انتشار ایدر. مثلا كفر بر فنالقدر؛ بر تخریبدر. بر عدم تصدیقدر. فقط اونك سیئه‌سی، بتون كائناتك تحقیرینی و بتون اسماء الهیه‌نك تزییفنی بتون انسانیتك تذلیلنی تضمن ایدر. چونكه شو موجوداتك عالی بر مقامی، اهمیتلی بر وظیفه‌سی واردر. زیرا اونلر، مكتوبات ربانیه و مرایای سبحانیه و مأمورین الهیه دیرلر. كفر ایسه اونلری آینه‌دارلق و وظیفه‌دارلق و معنیدارلق مقاملرندن دوشوروب عبثیت و تصادفك اویونجاغی درکه‌سنه و زوال و فراقك تخریبیله چابوق بوزولوب دگیشن مواد فانیه و اهمیتسزلك، قیمتسزلك، هیچلك مرتبه‌سنه ایندیریر. دیكی كبی بتون كائناتده و موجوداتك آینه‌لرنده نقشلری و جلوه‌لری و جماللری گورونن اسماء الهیه‌یی انكار ایله تزییف ایدر. و انسانلق

دينيلن بتون اسماء قدسيهٔ الهيه نك جلوه لريني كوزلجه اعلان ايدن بر قصيدهٔ
منظومهٔ حكمت و بر شجرهٔ باقيه نك جهازاتني جامع چكردك مثال بر معجزهٔ قدرت
بالقوه و امانت كبرايي عهده سنه آلمقله ير، كوك، طاغه تفوق ايدن و ملائكه يه
قارشو جامعيت قزانان بر صاحب مرتبهٔ خلافت ارضيه يي الك ذليل بر حيوان
فاني نك ذاتندن داها ذليل داها ضعيف، داها عاجز، داها فقير بر دركه يه
آتار. و معناسز قارمه قاريشيق، چابوق بوزولور بر عادي لوحه دركه سنه
اينديرر.

(الخامس) نفس اماره تخريب و شر جهتنده نهايتسز جنايت ايشله يه بيلير.
فقط ايجاد و خيرده اقتداري پك آزدر و جزئيدر. اوت بر خانه يي بر كونده
خراب ايدر، يوز كونده ده ياپاماز. لكن اكر انانيتني براقه، خيري و وجودي
توفيق الهيه دن ايسته سه، شر و تخريبدن و نفسه اعتماددن واز كچه،
استغفار ايدرك تام عبد اولسه، او وقت (يُبَدِّلُ اللّٰهُ سَيِّئَا
تِهِمْ حَسَنَاتٍ) سرينه مظهر اولور. اونده كي نهايتسز قابليت
شر نهايتسز قابليت خيره انقلاب ايدر. (اَحْسَنِ تَقْوِيمٍ) قيمتني آلير.
اعلاى عليينه چيقار.

ايشته اي غافل انسان! باق جناب حقك فضلنه و كرمنه. سيئه يي بر ايكن
بيك يازمق، حسنه يي بر يازمق ويا هيچ يازمامق عدالت اولديغي حالده بر سيئه يي
بر يازار. بر حسنه يي اون، بعضاً يتمش، بعضاً يديوز، بعضاً يدي بيك يازار.

هم شو نكته دن آكلا كه : اومدهشه جهنمه كيرمك جزاى عملدر . عين عدلدر .
فقط جنته كيرمك محض فضلدر .

( ايكنجى نكته ) انسانده ايكى وجه وار : بريسى انانيت جهتنده شو حيات دنيويه يه ناظردر . ديكرى عبوديت جهتنده حيات ابديه يه باقار . اولكى وجه اعتباريله اويله بر بيچاره مخلوقدركه سرمايه سى يالكز اختياردن بر شعره (صاچ كبى) جزئى بر جزء اختيارى . واقتداردن ضعيف بر كسب . وحياتدن چابوق سوز بر شعله وعمردن چابوق كيچر بر مدتجك وموجوديتدن چابوق چوروركوچك بر جسمدر . او حاليله برابر كائناتك طبقاتنده سربلمه حدسز انواعك حسابسز افرادندن نازك ضعيف بر فرد اولارق بولونويور .
ايكنجى وجه اعتباريله وبالخاصه عبوديته متوجه عجز وفقر جهتنده پك بيوك بر وسعتى وار . پك بيوك بر اهميتى بولونيور . چونكه فاطر حكيم انسانك ماهيت معنويه سنده نهايتسز عظيم بر عجز وحدسز جسيم بر فقر درج ايتمشدر . تاكه ، قدرتى نهايتسز بر قدير رحيم وغناسى نهايتسز بر غنى كريم بر ذاتك حدسز تجلياتنه جامع ، كنيش بر آيينه اولسون .

اوت انسان بر چكرديكه بكزه‌ر . ناصلكه او چكرديكه قدرتدن معنوى واهميتلى جهازات وقدردن اينجه وقيمتلى پروغرام ويريلمش . تاكه ، طوپراق آلتنده چاليشوب تا او طار عالمدن چيقوب كنيش اولان هوا عالمنه كيروب خالقندن استعداد لسانيله بر آغاج اولمنى ايستيوب كنديسنه لايق بر كمال بولسون . اگر او چكرديك سوء مزاجندن دولايى اوكا ويريلن جهازات معنويه يى ، طوپراق

آلتنده بعض مواد مقدره یی جلبنه صرف ایتسه، اوطار برده قیصه بر زمانده فائده سز تفسخ ایدوب چوروییه جکدر. اگر او چکردك او معنوی جهازاتی ( فَالِقُ الْحَبِّ وَالنَّوٰى ) نك امر تکوینیسنی امتثال ایدوب حسن استعمال ایتسه، اوطار عالمدن چیقه جق میوه دار قوجه بر اغاج اولمقله کوچوجك جزوئی حقیقتی و روح معنویسی بیوك بر حقیقت کلیه صورتنی آله جقدر.

ایشته عیناً اونك کبی انسانك ماهیتنه قدرتدن اهمیتلی جهازات و قدردن قیمتلی پروغراملر تودیع ایدلمش اگر انسان، شو طار عالم ارضیده حیات دنیویه طوپراغی آلتنده او جهازات معنویه سنی نفسك هوساته صرف ایتسه بوزو لان چکردك کبی بر جزئی لذت ایچون قیصه بر عمرده طار بر یرده مشکلاتلی بر حالده چوروب بوزوب تفسخ ایدرك مسئولیت معنویه یی بدبخت روحنه یوکلنه جك شو دنیادن کوچوب کیده جکدر. اگر او استعداد چکردکنی اسلامیت صوییله، ایمانك ضیاسیله عبودیت طوپراغی آلتنده تربیه ایدرك اوامر قرآنیه یی امتثال ایدوب جهازات معنویه سنی حقیقی غایه لرینه توجیه ایتسه، البته عالم مثال و برزخده دال و بوداق ویره جك و عالم آخرت و جنتده حدسز کمالات و نعمتلره مدار اوله جق بر شجرهٔ باقیه نك و بر حقیقت دائمه نك جهازاتنه جامع قیمتدار بر چکردك و رونقدار بر ماکنه و بو شجرهٔ کائناتك مبارك و منور بر میوه سی اوله جقدر.

اوت حقیقی ترقی ایسه، انسانه ویریلن قلب، سر، روح، عقل، حتی خیال و سائر قوه لرك حیات ابدیه یه یوزلرینی چویره رك هر بری کندینه لایق

خصوصی بر وظیفهٔ عبودیت ایله مشغول اولمقده‌در. یوقسه اهل ضلالتك ترقی
ظن ایتدکلری حیات دنیویه‌نك بتون اینجه‌لکلرینه کیرمك و ذوقلرینك هرجهتد
لربحی حتی الك سفلیسنی طاتمق ایچون بتون لطائفنی و قلب و عقلنی نفس امّا
ره‌یه مسخر ایدوب یاردیمجی ویرسه، اوترقی دگل سقوطدر. شو حقیقتی بر واقعهٔ
خیالیه‌ده شویله بر تمثیلده کوردمکه، بن بیوك بر شهره کیریورم. باقدمکه او
شهرده بیوك سرایلر وار. بعض سرایلرك قاپوسنه باقیورم، غایت شنلك،
پارلاقه بر تیاترو کبی نظر دقتی جلب ایدر، هرکسی اکلندیرر، بر جاذبه‌دارلغه
وار ایدی. دقت ایتدمکه، او سرایك افندیسی قاپویه کلمش ایت ایله اوینایور.
و اوینامالرینه یاردیم ایدیور. خانملر یابانی کنجلرله طاتلی صحبتلر ایدیورلر.
بیتیشمیش قیزلر دخی چوجقلرك اوینامالرینی تنظیم ایدیورلر. قاپوجی ده اونلره
قوماندانلق ایده‌رکبی بر آفتورطورینی آلمش. او وقت آکلادمکه، او قوجه سرایك
ایچریسی بوم بوش. هپ نازك وظیفه‌لر معطل قالمش. آخلاقلری سقوط
ایتمشکه. قاپوده بو صورتی آلمشلردر. صوکره کچدم. بر بیوك سرایه داها
راست کلدم. کوردمکه قاپوده اوزانمش وفادار بر ایت و قبا سرت ساکن
بر قاپوجی و سوسنوك بر وضعیت واردی. مراق ایتدم نه ایچون او ویله بو بویله
ایچری‌یه کیردم باقدمکه ایچریسی چوق شنلك. دائره دائره اوستنده آیری
آیری نازك وظیفه‌لر ایله سرای اهلی مشغولدرلر. برنجی دائره‌دهکی آدملر
سرایك اداره‌سنی تدبیرینی کوریورلر. اوستنده‌کی دائره‌ده قیزلر چوجقلر
درس اوقویورلر. داها اوستنده خانملر غایت لطیف صنعتلر، کوزل نقشلرله

اشتغال ایدیورلر . اك یوقاریده افندی پادشاهله مخابره ایدوب خلقك استراحتنی تأمینه ایچون وکندی کمالاتی و ترقیاتی ایچون کندینه خاص وعلوی وظیفه‌لر ایله اشتغال ایدیور کوردم . بن اونلره کورونمدیکم ایچون بساوه دیمه‌دیلر . کزه بیلدم صوکره چیقدم . باقدم او شهرك هر طرفنده بر ایکی قسم سرایلر وار . صوردم . دیدیلر : اوقاپوسی شنلك وهیچ بوسه‌ه سرایلر ، قاقرلرك ایلری کلنلر ینیکلردر ، واهل ضلالتکلردر . دیکرلری ناموسلی مسلمان بیوکلرینککلردر . صوکره برکوشه‌ده برسرایه راست کلدم . اوستنده (سعید) اسمنی کوردم . مراقه ایتدم . داها دقت ایتدم . صورتمی اوستنده کوردم کبی بکا کلدی . کمال تعجبمدن باغیراروق عقلم باشمه کلدی . آییلدم

ایشته او واقعهٔ خیالیه‌یی سکا تعبیر ایده‌جکم . الله خیر ایتسون . ایشته او شهر ایسه ، حیات اجتماعیهٔ بشریه ومدینهٔ مدنیت انسانیه‌در . او سرایلرك هربیسی بر انساندر . او سرای اهلی ایسه ، انسانده‌کی کوز . قولاق . قلب ، سر روح . عقل کبی لطائف ونفس وهوا وقوهٔ شهویه وقوهٔ غضبیه کبی شیلردر . هر انسانده هر بر لطیفه‌نك آیری آیری وظیفهٔ عبودیتلری وار . آیری آیری لذتلری المله‌ری وار . نفس وهوا قوهٔ شهویه وغضبیه بر قاپوجی وایت حکمنده‌درلر . ایشته او یوکسك لطائفی نفس وهوایه مسخر ایتمك و وظیفهٔ اصلیه‌لرینی اونوتدیرمق البته سقوطدر . ترقی دکلدر . سائر جهتلری سن تعبیر ایده بیلیرسك ..

(اوچنجی نکته) انسان فعل و عمل جهتنده و سعی مادّی اعتباریله ضعیف بر حیواندر عاجز بر مخلوقدر . اونك او جهتده کی دائرهٔ تصرفاتی و مالکیتی او قدر طاردرکه ، الینی اوزاتسه اوکا یتیشه بیلیر . حتی انسانك الینه دیزکینی ویرن حیوانات اهلیه ، انسانك ضعف و عجز و تنبللکندن بر حصه آلمشلردرکه ؛ یبانی امثاللرینه قیاس ایدیلدکلری وقت عظیم فرق کورونور .

(اهلی کچی و اوکوز . یابانی کچی و اوکوز کبی) فقط او انسان انفعال و قبول و دعا و سؤال جهتنده شو دنیا خاننده عزیز بر یولجیدر . و اویله بر کریمه مسافر اولمشکه نهایتسز رحمت خزینه لرینی اوکا آچمش . و حدسز بدیع مصنوعاتنی و حدسز خدمتکارلرینی اوکا مسخر ایتمش . و او مسافرك تنزهنه و تماشاسنه و استفاده سنه اویله بیوك بر دائره آچوب مهیا ایتمشدرکه : او دائره نك نصف قطری .. یعنی مرکزدن محیط خطنه قدر کوزك کیدیکی مقدار . بلکه خیالك کیتدیکی بر قدر کنیشدر و اوزوندر .

ایشته اگر انسان انانیتنه استناد ایدوب حیات دنیویه یی غایهٔ خیال ایدرك بر درد معیشت ایچنده موقت بعض لذتلر ایچون چالیشسه غایت طار بر دائره ایچنده بوغولور کیدر . اوکا ویریلن بتون جهازات و آلات . و لطائف اوندن شکایت ایدرك .. حشرده اونك علیهنده شهادت ایده جکلردر . و دعواجی اوله جقلردر . اگر کندینی مسافر بیلسه مسافر اولدیغی ذات کریمك اذنی دائره سنده سرمایهٔ عمرینی صرف ایتسه ، اویله کنیش بر دائره ایچنده اوزون بر حیات ابدیه ایچون کوزل چالیشیر و تنفس ایدوب استراحت ایدر . صوکره اعلای علیینه

قدر گیه‌بیلیر. هم ده بو انسانه ویریلن بتون جهازات وآلات اوندن ممنونیه

اولارق آخرتده لهنده شهادت ایدرلر. اوت انسانه ویریلن بتون جهازات عجیبه، بو

اهمیتسز حیات دنیویه ایچون دگل، بلکه بیك اهمیتلی بر حیات باقیه ایچون ویریلمشلر

چونکه انسانی حیوانه نسبت ایتسك گوریورزکه: انسان جهازات وآلات

اعتباریله چوق زنگیندر، یوز درجه حیواندن داها زیاده‌در. حیات دنیویه

لذتنده و حیوانی یاشاییشنده یوز درجه آشاغی دوشر. چونکه هر گوردیگی

بر لذتنده بیڭلر الم ایزی واردر. گچمش زمانك المری و گله‌جك زمانك

قورقولری و هر بر لذتك دخی الم زوالی اونك ذوقلرینی بوزدیور و لذتنده

بر ایز براقیور. فقط حیوان اویله دگل.. المسز بر لذت آلیر. کدرسز بر ذوق ایدر.

نه گچمش زمانك المری اونی اینجیدیر، نه گله‌جك زمانك قورقولری اونی

اورکودور. راحتله یاشار، یاتار، خالقنه شکر ایدر.

دیمك احسن تقویم صورتنده یاراتیلان انسان؛ حیات دنیویه‌یه حصر فکر ایتسه.

یوز درجه سرمایه‌جه حیواندن یوکسك اولدیغی حالده یوز درجه سرچه قوشی گبی

بر حیواندن آشاغی دوشر. باشقه بر یرده بر تمثیل ایله بو حقیقتی بیان ایتمشدم.

مناسبت گلدی. عیناً او تمثیلی تکرار ایدیورم. شویله که: بر آدم بر خدمتکارینه

اون آلتون ویروب مخصوص بر قوماشدن بر قات البسه یاپدیر. امر ایدر.

ایکنجیسنه بیك آلتون ویرر، بر پوصله ایچنده بعض شیلر یازیلی او خدمتکارك

جیبینه قویار بر پازاره گوندریر. اولکی خدمتکار اون آلتون ایله اعلا قوماشدن

مکمل بر البسه آلیر. ایکنجی خدمتکار دیوانه‌لك ایدوب اولکی خدمتکاره باقوب

جیبنه قونولان حساب پوصله سنی اوقومایارق بر دكانجی یه بیك آلتون ویره رك برقات البسه ایستدی . انصافسز دكانجیده قوماشك اڭ چوروك گیندن برقات البسه ویردی . او بدبخت خودمنفعت سیدینك حضورینه گلدی . وشدتلی بر تأدیب گوردی و دهشتلی بر عذاب چكدی ..

ایشته ادنا بر شعوری اولان آڭلار كه . ایلچی خودمنفعته ویریلن بیك آلتون برقات البسه آلمق ایچون دگلدر . بلكه مهم بر تجارت ایچوندر .

عیناً اونك كبی . انسانده كی جهازات معنویه و لطائف انسانیه كه : هر برسی حیوانه نسبةً یوز درجه انبساط ایتمش . مثلا گوزلكك بتون مراتبنی فرق ایدن انسان گوزی و طعاملرك بتون چشید چشید اذواق مخصوصه لرینی تمییز ایدن انسانڭ ذائقهٔ لسانیه سی و حقائقك بتون اینجه لكلرینه نفوذ ایدن انسانڭ عقلی وكمالاتك بتون انواعنه مشتاق اولان انسانك قلبی كبی سائر جهازلری آلتلری نره ده ؟ حیوانك پك بسیط ، یالكز بر ایكی مرتبه انكشاف ایتمش آلتلری نره ده .؟ یالكز شو قدر فرق وار كه . حیوان كندینه خاص بر عملده منحصراً او حیوانده بر جهاز مخصوص زیاده انكشاف ایدر . فقط او انكشاف خصوصیدر . انسانك جهازات جهتیله زنگینلگی شو سردندر كه : عقل وفكر سببیله انسانڭ حاسه لری ، طویغولری فضله انكشاف و انبساط پیدا ایتمشدر . و احتیاجاتك كثرتی سببیله چوق چشید چشید حسیات پیدا اولمشدر . و حسیاتی چوق تنوع ایتمش . و فطرتك جامعیتی سببیله پك چوق مقاصده متوجه آرزولره مدار اولمش و پك چوق وظیفهٔ فطریه سی بولندیغی سببیله آلات

وجهازاتی زیاده انبساط پیدا ایتمشدر . وعباداتك بتون انواعنه مستعد
برفطرتده باراد یلدیغی ایچون بتون کمالاتك تحوملرینه جامع براستعداد ویریلمشدر.
ایشته شودرجه جهازاتجه زنگینلك وسرمایه جه کثرت ، البته اهمیتسز ، موقت شو
حیات دنیویه نك تحصیلی ایچون ویریلمه مشدر . بلکه شویله بر انسانك وظیفهٔ
اصلیه‌سی نهایتسز مقاصده متوجه وظائفنی کورمك ، عجز وفقر وقصوریتی عبودیت
صورتنده اعلان ایتمك وکلی نظریله موجوداتك تسبیحاتنی مشاهده ایدرك
شهادت ایتمك ونعمتلر ایچنده امدادات رحمانیه‌یی کوروب شکر ایتمك . ومصنوعاتده
قدرت ربانیه نك معجزاتنی تماشا ایدرك نظر عبرتله تفکر ایتمکدر . .

ای دنیاپرست وحیات دنیویه یه عاشق وسر احسن تقویمدن غافل انسان :
شو حیات دنیویه نك حقیقتی ، بر واقعهٔ خیالیه‌ده اسکی سعید کورمش . اونی
یکی سعیده دوندیرمش اولان شو واقعهٔ تمثیلیه‌یی دیکله ... کوردمکه بن بر
یولجی‌یم . اوزون بریوله کیدیورم . یعنی کوندریلیورم . سیدم اولان ذات .
بکا تخصیص ایتدیکی آلتمش آلتوندن تدریجاً برمقدار پاره ویریوردی بن ده
صرف ایدوب بك اکلنجه‌لی برخانه کلدم . اوخانه ده برکیجه ایچنده اون آلتونی
قوماره موماره اکلنجه‌لره وشهرتپرستلك یولینه صرف ایتدم صباحلین
الیمده هیچ برپاره قالمدی . برتجارت ایده‌مدم . کیده‌جکم یر ایچون برمال آله
مدم . یالکز او پاره‌دن بکا قالان الملر کناهلر و اکلنجه‌لردن کلن یاره‌لر
بره‌لر کدرلر بنم الیمده قالمشدی . بردن بن او حزین حالتده ایکن اوراده بر
آدم پیدا اولدی بکا دیدی : بتون بتون سرمایه‌کی ضایع ایتدك ، طوقاده‌ش

منحوس اولدك. گیده جكك یرده مفلس اولارق ایلك بوسه گیده
جكسك. فقط عقلك وار. تونه قاپوسی آچیقدر. بوندن صوكره
سكا ویره جك باقی قالان اون بش آلتوندن هر ایلكه گیدجكلجه یاریسنی احتیا
طاً محافظه ایت. یعنی گیده جكك یرده سكا لازم اولاجق بعض شیلری آل
افندم نفسم راضی اولمایور. او حینده بریسی دیدی او حالده نفسمه اطاعت
ایتمدی. صوكره دیگر ده بریسی دیدی. بافندم. نفسم مبتلا اولدیغی عادتنی
ترك ایده میور. او آدم حدتله یوزینی چویرری گیتدی. بردن او حال
دگیشدی. بافندمكه، بن تونل ایچنده سقوط ایدركبی برسرعتله گیدن
برشمندوفر ایچنده یم. تلاش ایتدم. فقط نه چاره كه هیچ برطرف قاچیلماز.
غرائبدن اولارق او شمندوفرك ایكی طرفنده پك جاذبه دار چیچكلر لذیذ
میوه لر گورونیوردی. بن ده عقلسز چوجقلر كبی اونلره باقوب الیمی اوزاتدم.
او چیچكلری قوپارمق او میوه لری آلمق ایچون چالیشدم. فقط او چیچكلر و میوه لر
تیكنلی تیكنلی ملاقاتنده الیمه باتیور، قنادیور، شمندوفرك گیتمسیله
مقارنتندن الیمی پارچالایورلر، بطابك بهالی دوشیورلردی. بردن
شمندوفرده كی برخدمه دیدی: بش غروش ویر، سكا او چیچك و میوه لرڭ
ایسته دیككك قدر ویره جكم. بش غروش یرینه الیك پارچالانمسیله یوز غروش
ضرر ایدیورسك. هم ده جزا وار. اذنسز قوپارمزسك. بردن صیقینتیدن
نه وقت تونل بیته جك دی یه باشیمی چیقاروب ایلری یه باقدم. گوردمكه.
تونل قاپوسی یرینه چیوه دلیكلر گورونیور.. او اوزون شمندوفردن او

دلیکلره آدملر آتیلیبورلر . بکا مقابل بر دلیك کوردم . ایکی طرفنده ایکی مزار طاشی دیکیلمش . مزاره ایله دقت ایتدم . او مزار طاشنده بیوك حرفلرله (سعید) اسمی یازیلمش کوردم . تأسف و حیرتمدن ایواه دیدم . بردن او خان قاپوسنده بکا نصیحت ایدن ذاتك سسنی ایشیتدم . دیدی : عقلك باشکه کلدیمی ؟ دیدم اوت کلدی . فقط قوت قالمدی ؛ چاره یوق . دیدی : توبه ایت . توکل ایت . دیدم : ایتدم ... آیلدم . اسکی سعید غائب اولمش یکی سعید اولارق کندیمی کوردم .

ایشته او واقعهٔ خیالیدی الله خیر ایتسون . بر ایکی قسمنی بن تعبیر ایده جکم . سائر جهتلرینی سن کندك تعبیر ایت . او یولجیلق ایسه عالم ارواحدن رحم مادردن کنجلکدن اختیارلقدن قبردن برزخدن حشردن کوپریدن کچن ابد الآباد طرفنه بر یولجیلقدر . او آلتمش آلتون ایسه ، آلتمش سنه عمردرکه ، بو واقعه یی کوردیکم وقت کندیمی قرق بش یاشنده تخمین ایدییوردم . سندم یوقدی ، فقط باقی قالان اون بشندن یاریسنی آخرته صرف ایتمك ایچون قرآن حکیمك خالص بر تلمیذی بکا ارشاد ایتدی . او خان ایسه ، بنم ایچون استانبول ایمش . او شمندوفر ایسه ، زماندر . هر بر ییل بر واغوندر . او تونل ایسه ، حیات دنیویه در . او تیکنلی چیچکلر و میوه لر ایسه ، لذائذ نامشروعه در . و لهویات محرّمه درکه : ملاقات اثناسنده تصور زوالندهکی الم قلبی قاناتیور . مفارقتنده یاره لایور . جزاسنی درحال ویریور . شمندوفر خدمتجیسی دیمشدی بکا بر غروش ویر . اونلردن ایسته دیکك قدر ویره جکم ؛ اونك تعبیری شودرکه ، انسانك

حلال سعيله مشروع دائره ده كورديكى ذوقلر لذتلر كيفنه كافيدر. حرامه
كيرمكه احتياج براقماز. سائر قسملرى سهو تعبيرايده بيليرسك..

(دردنجى نكته) انسان شو كائنات ايچنده پك نازلى و نازنين برچو
جغه بكزه ر. ضعفنده بيوك بر قوت وعجزنده بيوك بر قدرت واردر. چونكه
او ضعفك قوتيله وعجزك قدرتيله دركه، شو موجودات اوكا مسخر اولمش.
اكر انسان ضعفنى آكلايوب قالاً، حالاً، طوراً دعا ايتسه وعجزينى بيلوب
استمداد ايلسه.. او تسخيرك شكرينى ادا ايله برابر مطلوبنه اويله موفق اولور،
ومقصدلرى اوكا اويله مسخر اولورلركه، اقتدار ذاتيسيله اونك عشر معشارينه
موفق اولاماز. يالكز بعضاً وقت لسان حال دعاسيله حاصل اولان بر مطلوبى
يانكلشه اولارق كندى اقتدارينه حمل ايدر. مثلا طاوغك ياوروسنك
ضعفنده كى قوت، طاوغى آرسلانه صالديرتير. يكى دنيايه كلن آرسلانك
ياوروسى اوجناوار وآچ آرسلانى كنديسنه مسخر ايدوب اونى آچ بيراقوب
كندى طوق اولويور.

ايشته جاى دقت.. ضعفنده كى بر قوت. وشايان تماشا بر جلوۀ رحمت.
ناصلكه نازدار بر چوجق، آغلاماسيله، يا ايستهمسيله، يا حزين حاليله
مطلوبلرينه اويله موفق اولوركه، اويله قويلر اوكا مسخر اولورلركه، او مطلوبلر
دن بنكدن بريسنه بيك دفعه قوتجغيله يتيشه مز. ديمك ضعف وعجز اونك
حقنده شفقت وحمايتى تحريك ايتدكلرى ايچون، كوچوجك پارماغيله قهرا
مانلرى كنديسنه مسخر ايدر. شمدى بويله بر چوجق او شفقتى انكار ايتمك و

او حمايتى اتهام ايتمك صورتيله احمقانه بر غرور ايله بن قوتمله بونلرى تسخير ايديورم دير. البته بر طوقات يه جكدر.

ايشته انسان رحيم خالقك رحمتنى انكار وحكمتنى اتهام ايده جك بر طرزده كفران نعمت صورتنده قارون كبى ( اِنَّمَآ اُوتِيتُهُ عَلٰى عِلْمٍ ) يعنى بن كندى علممله كندى اقتدارمله قزاندم دير. البته سلله عذابه كنديسنى مستحق ايدر. ديمك شو مشهود سلطنت انسانيت و ترقيات بشريه وكمالات مدنيت جلب ايله دكل، غلبه ايله دكل، جدال ايله دكل. بلكه اوكا اونك ضعفى ايچون تسخير ايدلمش، اونك عجزى ايچون اوكا معاونت ايدلمش، اونك فقرى ايچون اوكا احسان ايدلمش. اونك جهلى ايچون اوكا الهام ايدلمش، اونك احتياجى ايچون اوكا اكرام ايدلمش. و او سلطنتك سببى قوت و اقتدار علمى دكل. بلكه شفقت و رأفت ربانيه و رحمت وحكمت الٰهيه دركه؛ اشيايى اوكا تسخير ايتمشدر. اوت كوزسز بر عقرب و آياقسز بر ييلان كبى حشراته مغلوب اولان انسانه بر كوچك قورتدن ايپكلى كيديرن و زهرلى بر بوجكدن بال ييديرن اونك اقتدارى دكل، بلكه اونك ضعفنك ثمره سى اولان تسخير ربانيه و اكرام رحمانيه در.

اى انسان مادام حقيقت بويله در. غرورى و انانيتى براقه. الوهيتك درگاهنده عجز و ضعفكى استمداد لسانيله. فقر و حاجاتكى تضرع و دعا لسانيله اعلان ايت و عبد اولديغكى كوستر. و ( حَسْبُنَا اللّٰهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ ) دى. يوكسل.. هم ديمه كه، بن هيچم نه اهميتم واركه. بو كائنات بر حكيم مطلق

طرفندن قصدی اولارق بڭا تحديد ايديلمش . بندن بر شكر كبی ايسته نيلمش .

چونكه سن ؛ جرمڭ و صورتڭ اعتباريله هيچ حكمنده سڭ ، فقط وظيفه و رتبه نقطه‌سنده سن شو هيبتلی كائناتڭ نظارتلی بر سيرجيسی ، شو حكمتلی موجوداتڭ بلاغتلی بر لسان ناطقی ، و شو كتاب عالمڭ آكلايشلی بر مطالعه‌جيسی و شو تسبيح ايدن مخلوقاتڭ حيرتلی بر ناظری و شو عبادت ايدن مصنوعاتڭ حرمتلی بر اوسطه باشيسی حكمنده سڭ .

اوت ای انسان سن ، نباتی جسمانيتڭ جهتيله و حيوانی نفسڭ اعتباريله صغير بر جزء ، حقير بر جزئی ، فقير بر مخلوق ، ضعيف بر حيوانسڭ كه : بتون دهشتلی موجودات سياله‌نڭ طائفه‌لری ايچنده چالقانوب كيديورسڭ .
فقط محبت الهيه‌نڭ ضياسنی تضمن ايدن ايمانڭ نوريله منور اولان اسلاميتڭ تربيه‌سيله تكمل ايدوب انسانيت جهتنده عبديتڭ ايچنده بر سلطانسڭ . و جزئيتڭ ايچنده بر كليتسڭ . كوچوكلڭك ايچنده بر عالمسڭ و حقارتڭ ايچنده اويله مقامڭ بيوك و دائرهٔ نظارتڭ كنيش بر ناظرسڭ كه .
ديه بيليرسڭ : بنم رب رحيمم دنيايی بڭا بر خانه ياپدی . آی و كونشی او خانه‌مه بر لامبه و بهاری بر دسته كول و يازی بر سفرهٔ نعمت و حيوانی بڭا خدمتكار ياپدی و نباتاتی او خانه‌مڭ زينتلی لوازماتی ياپمشدر .

نتيجهٔ كلام سن اگر نفس و شيطانی ديكلرسڭ اسفل سافلينه دوشرسڭ اگر حق و قرآنی ديكلرسڭ اعلای عليينه چيقارسڭ ، كائناتڭ بر كوزل تقويمی اولورسڭ .

(بشنجی نکته) انسان شو دنیایه برمأمور و مسافر اولارق گوندریلمش
چوق اهمیتلی استعدادلر اوکا ویریلمش. و او استعدادلرینه گوره اهمیتلی
وظیفه‌لر تودیع ایدیلمش. و انسانی او غایه‌یه و او وظیفه‌لره چالیشدیرمق
ایچون شدتلی تشویقلر و دهشتلی تهدیدلر ایدیلمش. باشقه یرده ایضاح
ایتدیگمز وظیفهٔ انسانیتك و عبودیتك اساسلرینی شوراده اجمال ایده
جگز. تا که احسن تقویم سرّی آکلاشیلسین. ایشته انسان شو کائناته
گلدکدن صوکره (ایکی جهت ایله) عبودیتی وار. (برجهتی) غائبانه
برصورتده برعبودیتی برتفکری وار. (دیگری) حاضرانه مخاطبه صورتنده
برعبودیتی برمناجاتی واردر.

(برنجی وجه) شودرکه: کائناتده گورونن سلطنت ربوبیتی اطاعتکا
رانه تصدیق ایدوب کمالاتنه و محاسننه حیرتکارانه نظارتیدر. صوکره
اسماء قدسیهٔ الهیه‌نك نقوشلرندن عبارت اولان بدیع صنعتلری بربرینا
نظرعبرتلرینه گوستروب دلاللیه و اعلانچیلقدر. صوکره هربری برر
گیزلی خزینهٔ معنویه حکمنده اولان، اسماء ربانیه‌نك جوهرلرینی ادراك
ترازوسیله طارتمق قلبك قیمتشناسلغی ایله تقدیرکارانه قیمت ویرمکدر.
صوکره قلم قدرتك مکتوباتی حکمنده اولان موجودات صحیفه‌لرینی ارضده
وسماءده یاپراقلرینی مطالعه ایدوب حیرتکارانه تفکردر. صوکره شو موجوداتده‌کی
زینتلری و لطیف صنعتلری استحسانکارانه تماشا ایتمکله اونلرك فاطر ذوالجما
لینك معرفتنه محبت ایتمك و اونلرك صانع ذوالکمالنك حضورینه چیقماغه

والتفاته مظهر اولمغه براشتیاقدر .

(ایکنجی وجه) حضور و خطاب مقامیدرکه، اثردن مؤثره کیدر، کوریرکه .
بر صانع ذوالجلال کندی صنعتنك معجزه لریله کندینی طانیتدیرمق و بیلدیرمك
ایستر. اوده ایمان ایله معرفت ایله مقابله ایدر. صوکره کوریرکه: بر رب رحیم
رحمتنك کوزل میوه لریله کندینی سودیرمك ایستر. اوده اوکا حصر محبتله تخصیص
تعبدله کندینی اوکا سودیرر. صوکره کوریورکه بر منعم کریم مادّی و معنوی
نعمتلرك لذیذلریله اونی پرورده ایدییور. اوده اوکا مقابل فعلیله، حالیله،
قالیله حتی الندن کلسه، بتون حاسه لری ایله، جهازاتی ایله شکر و حمد و ثنا ایدر.
صوکره کوریورکه. بر جلیل جمیل شو موجوداتك آیینه لرنده کبریا و کمالنی و جلال و
جمالنی اظهار ایدوب نظر دقتی جلب ایدییور. اوده اوکا مقابل الله اکبر. سبحان الله
دییوب محویت ایچنده حیرت و محبت ایله سجده ایدر. صوکره کوریورکه: بر غنی مطلق بر
سخاوت مطلقه ایچنده نهایتسز ثروتنی خزینه لرینی کوستریور. اوده اوکا مقابل تعظیم و
ثنا ایچنده کمال افتقار ایله سؤآل ایدر و ایستر. صوکره کوریورکه اوفاطر ذوالجلال
یریوزینی بر سرکی حکمنده یاپمش بتون آنتیقه صنعتلرینی اوراده تشهیر ایدییور.
اوده اوکا مقابل (ماشاءالله) دیهرك تقدیر ایله (بارك الله)
دیهرك تحسین ایله (سبحان الله) دیهرك حیرتله (الله اکبر)
دیهرك استحسان ایله مقابله ایدر. صوکره کوریورکه بر واحد احد؛
شو کائنات سراینده تقلید ایدیلمز سکّه لریله اوکا مخصوص خاتملریله،
اوکا منحصر طرّه لریله اوکا خاص فرمانلریله

بتون موجوداته طامغهٔ وحدت قوییور و توحیدك آیاتنی نقش ایدییور. وآفاق عالمك اقطارنده وحدانیتك بایراغنی دیكییور و ربوبیتنی اعلان ایدییور. او ده اوكا مقابل، تصدیق ایله، ایمان ایله، توحید ایله، اذعان ایله شهادت ایله، عبودیت ایله مقابله ایدر. ایشته بو جهتله عبادات و تفكراتیله حقیقی انسان اولور. احسن تقویمده اولدیغنی كوسترر. ایمانك یمنیله امانته لایق امین بر خلیفهٔ ارض اولور.

ای احسن تقویمده یارادیلان و سوء اختیاریله اسفل سافلین طرفنه كیدن انسان غافل ... بنی دیكله. بن ده سنك كبی كنجلك سرخوشلغیله غفلت ایچنده دنیایی خوش و كوزل كوردیكم حالده ... كنجلك سرخوشلغندن اختیارلق صباحنده آییلدیغم دقیقه‌ده ... او كوزل ظن ایتدیكم آخرته متوجه اولمایان دنیانك یوزینی ناصل چیركین كوردیكمی و آخرته باقان حقیقی یوزی نه قدر كوزل اولدیغنی اون یدنجی سوزك ایكنجی مقامنك (۱۷۷ و ۱۷۸ (حاشیه)) نجی صحیفه‌لرنده یازیلان ایكی لوحهٔ حقیقته باق ده، سن ده كور. برنجی لوحه اهل ضلالتك كبی فقط سرخوش اولمدن غفلت پرده‌سیله اسكیدن كوردیكم اهل غفلت دنیاسنك حقیقتنی تصویر ایدر. ایكنجی لوحه اهل هدایت و حضورك حقیقت دنیالرینه اشارت ایدر. اسكیدن نه طرزده یازلمیش او طرزده بیراقدم شعره بكزر. فقط شعر دكللردر.

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ

(حاشیه)
صوڭ باصقی اسكیلمز سوزلرك صحیفه‌سی